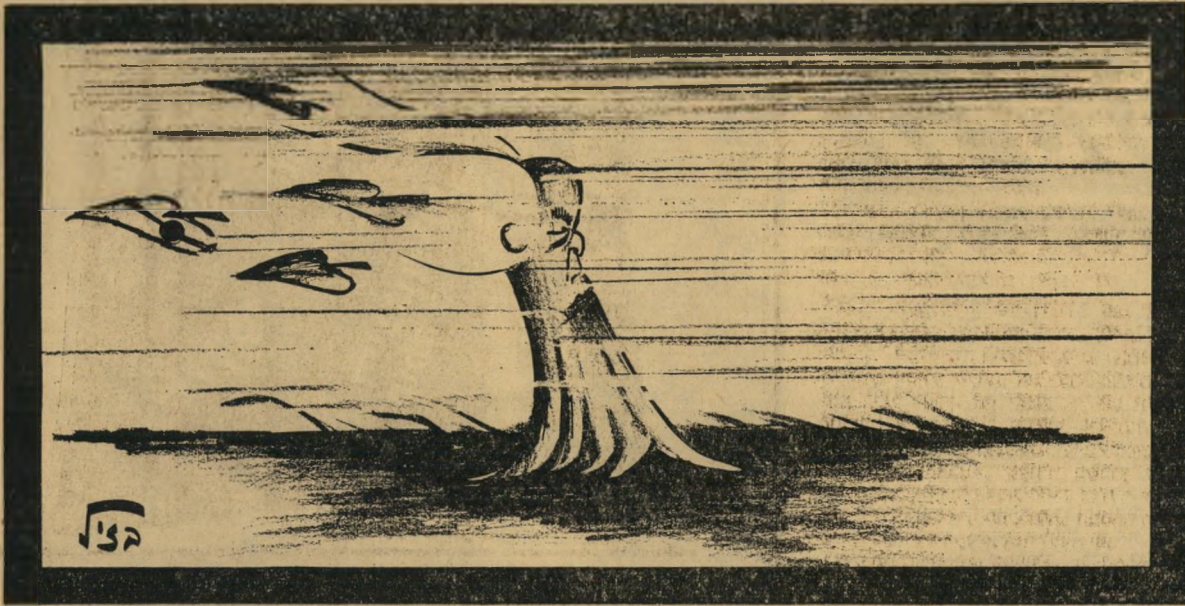


מה יהיה שמה? היכן הוא יישב? איזה זכויות יהיו לו? אתי יוכל לדבר?



תשעה מבין עשרת חברי סיעת רפ"י בכנסת הודיעו כי יצטרפו לסיעת "האיחוד המשולש". הח"כ העשירי לא יצטרף. הראשון ברשימת רפ"י, ח"כ דויד בן-גוריון, יישאר לכדו. מה יהיה מעמדו בכנסת?

אחרי אבנרי ומיקניס

לח"כ, שאינו נימנה עם סיעה, אין לו — למעשה — מעמד בכנסת. כי כמעט כל הזכויות בכנסת מחולקות על פי סיעות. (משום כך היתה משמעות כה מרחיקת לכת למלחמתו של אורי אבנרי להיות מוכר כסיעתי-יחיד — סיעת העולם הזה — כוח חרש, ללא הכרה זו, לא יכול היה לפעול.) האם יהיה בן-גוריון סיעתי-יחיד מוכרת?

אם ידרוש זאת, אין ספק כי המעמד יינתן לו — כפי שניתן, בשעתו, לח"כ יו"ר כנסת שפרש ממפא"י בשיא פרשת-לבון, כונן את עצמו כסיעתי-יחיד של "מן היסוד". במיקרה זה יהווה בן-גוריון את הסיעה הקטנה ביותר בכנסת.

אמנם יש בכנסת שני ח"כים אחרים — אורי אבנרי ושמואל מיקניס — המהווים סיעות-יחיד. אולם לפי המפתח הנהוג בכנסת (מיספר הקולות שקיבלה כל סיעה), בא מיקניס אחרי אבנרי, ובן-גוריון יבוא אחרי מיקניס. כשחבר פורש מסיעה, מקובל לחלק את מיספר הקולות שקיבלה הסיעה בבחירות לפי מיספר החברים, ולהניח כי כל ח"כ קיבל חלק זה. עיקרון זה נקבע בעת פישת המכונן החופשי מגח"ל). לפיכך, צריך בן-גוריון לקבל מו"שב בקצה השמאלי של הכנסת,

„שלכת“

מה יקרה אם ירצה בן-גוריון להגיש הצעה לסדר-היום? בגלל „סעיף סתימת-הפה“, שניתקבל בכנסת הנוכחית כדי לבלום את יוזמתו של ח"כ אבנרי, כפופה זכות זו לגודל הסיעה.

כסיעתי-יחיד יכול בן-גוריון לה"גיש הצעה אחת בכל מחזור של 32 הצעות. כאישילא-סיעה לא

מקומו של בן-גוריון במליאה מוקנה לו בזכות היותו הראשון ברשימת רפ"י. הוא יושב בשורה הראשונה (אחרי השרים), בין יצחק רסאל (מפד"ל) ומאיר יערי (מפ"ם).

היכן הוא יישב אם יהיה חסר-סיעה? יש אומרים: הוא יישב במקומו הנוכחי, ואיש לא יעלה על דעתו להזיז אותו משם.

יו"ר הסיעה — תואר השייך, ברפ"י, למשה דיין.

אין ספק כי יו"ר סיעת רפ"י יודיע כבוא היום ליו"ר הכנסת, על דעת רוב חברי סיעתו, כי השם רפ"י התבטל.

אילו רצה בן-גוריון לכונן את עצמו כסיעתי-יחיד, צריך היה לבי"חור לה, איפוא, שם חדש לגמרי.

סיעה ושמה בן-גוריון

תעמוד לו גם זכות זו. הוא הדין לגבי הצעות-חוק פרטיות.

לעומת זאת יוכל בן-גוריון, בכל מיקרה, להגיש שאילתות ללא הגבלה. הוא יוכל לקרוא גם „הודעות אישיות“, אם ימצא לכך תירוץ מתאימים. (ההודעה אישית מותר לח"כ למסור רק בעיקבות האשמות שהוטחו נגדו במליאת הכנסת.)

מתח דראמטי-לשנתיים

תכך, כמובן, כי בן-גוריון יחרים מעתה את הכנסת, לא יופיע בבניין בכלל. אך יש הסבורים כי ינהג אחרת. מבלי להתייחס בכלל למעמדו ולזכויותיו, הוא יופיע לעת-מצוא, תמיד ללא הודעה מו"קדמת, ביודעו כי כל הופעה בלתי-רצויה שלו תיצור סביבו מתח דרמטי* תפיל מורא ופחד על יריביו (שיתללו עתה גם את משה דיין ושמעון פרס).

כשירצה לגמור חשבון עם מי שהו, יופיע פשוט בכנסת, יישב איפה שיישב, ינאם מחוץ לתור ככל העולה על רוחו.

אם הדבר לא יינתן לו, יכנס פשוט את עתונאי הכנסת ויקרא באוזניהם את נאומו — והם יפרסמו אותו ביתר הרחבה מאשר אילו נאם אותו מעל הדוכן. שנואיו החתיקים והחדשים יצטרכו, שטוט, להחזיק מעמד עד לסתיו של שנת 1969. אז תפוג ממילא כהונת בן-גוריון בכנסת. — לכנסת הבאה לא יוכל להיכנס אלא אם יקים רשימה משלו.

גם לקראת אפשרות זו דואגים במפא"י. הצעת ח"כ קרנמן להע"לות את אחוזי-החסימה ל-4% ע"שוויה למנוע גם תעלול כזה של מי שהיה מייסד מפא"י ורפ"י.

אחרים אומרים: הוא בכלל לא יישב בשום מקום קבוע. במיקרים הנדירים שיבוא, אחת לכל כמה חודשים, יישב בכל מקום שייראה לו. אולי יישב דווקא, באופן הפגנתי, בשורה האחרונה, ליד מיקניס. שם יש, עדיין, כמה מקומות ריקים. (המקומות במליאה מסומנים בלוחיות-שמות.)

הבעייה תהיה מסובכת יותר אם ירצה בן-גוריון להשתתף בחיכות „סיעתי“ — ויכוח שבו ניקבע תור הנואמים על פי הסיעות (להבדיל מחיכות „אישי“, לרוב על הצעות-חוק, שבו התור הוא לפי הנרשמים). יתכן כי כמחווה לאישיותו של בן-גוריון, יינתן לו לנאום מחוץ לתור, במועד שירצה. (סידור זה יכול לעמוד רק כל עוד אף סיעה אחת, שתינאם אחריו, לא תערער על כך.)

הדבר אינו תלוי רק ברצונו, כי ועדת הכנסת יכולה לפסול שמות, באופן שרירותי לגמרי. פלג וילנר-טובי בכנסת החמישית, ופלג תמיר-שוסטק בכנסת הנוכחית, לא יכלו לבחור לעצמם שמות כאוות נפשם. אחרי ויכוחים מרים נאלצו, למעשה, לאמץ לעצמם שמות שלא רצו בהם.

אתי יוכל לדבר?

אף שאין איש יודע מה יעשה בן-גוריון, סבורים רוב המומחים לאישיותו של דויד בן-גוריון כי הוא לא יכונן את עצמו כסיעתי-יחיד בכנסת. הוא לא יעשה דבר. בכך יסבך את המצב מכל הבחינות.

אחרי שמואל מיקניס. בוויכוחים סיעתיים (הכוללים את כל הדוידים נים החשובים בכנסת) יגיע תורו לנאום אחרי מיקניס.

זה לא יהיה רפ"י

סיעתי-יחיד כזאת לא תוכל לדרוש את השם רפ"י — רשימת פועלי ישראל.

שמה של סיעה הוא נחלת הסיעה כולה. רוב חברי הסיעה מחליט על גורלו. (כך החליטו רוב ח"כי מק"י בכנסת החמישית כי השם שייך לפלג מיקניסי-סנה, ולא לפלג וילנר-טובי.) ההודעה נימסרת על-ידי



„הנסיגה הגדולה“ (זאב ב, הארץ)

* זהו בדיוק מה שעשה השבוע, כשי הופיע, במפתיע, לחצי שעה, התיישב במקומו הקבוע ואחר יצא מן האולם.